แนวคำถามที่คณะกรรมการตรวจสอบอาจสอบถามผู้สอบบัญชีเพื่อประโยชน์ในการสอบทานงบการเงิน

ในขั้นตอนการวางแผน

ข้อมูลจากปีก่อน

1. บริษัทมีประเด็นทางบัญชีหรือการตรวจสอบบัญชีจากปีก่อนหรือไม่ อย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
2. ระบบการควบคุมภายในระบบใดมีข้อบกพร่องที่ต้องเร่งปรับปรุง

การวางแผนของผู้สอบบัญชี

3. กรณีมีมาตรฐานการบัญชีหรือสอบบัญชีฉบับใหม่ที่บังคับใช้
   3.1 มีผลกระทบทำให้วิธีการบันทึกบัญชี วิธีการตรวจสอบบัญชีเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
   3.2 บริษัทควรปรับตัวอย่างไร
4. รายการบัญชีใดที่ผู้สอบบัญชีเห็นว่าเป็นบัญชีที่สำคัญ และมีความเสี่ยงที่จะทำให้งบการเงินไม่ถูกต้อง
5. ลักษณะของความเสี่ยงที่อาจทำให้งบการเงินไม่ถูกต้อง
6. ผู้สอบบัญชีมีแนวทางการตรวจสอบบัญชีที่สำคัญอย่างไร เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดและตอบสนองต่อความเสี่ยงดังกล่าว
7. บริษัทมีความเสี่ยงที่ผู้บริหารจะสามารถข้ามขั้นตอนของระบบการควบคุมระบบใดหรือไม่ ถ้ามี บริษัทควรดำเนินการอย่างไร
8. บริษัทมีการใช้บริการ non-audit service จากผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร ค่าบริการเท่าไร กระทบต่อความอิสระของผู้สอบบัญชีหรือไม่
9. บริษัทมีบริษัทย่อยที่มีสาระสำคัญที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่นหรือไม่ ถ้ามี ผู้สอบบัญชีจะควบคุมการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีอื่นอย่างไร

ความกังวลของผู้สอบบัญชี

10. ระบบงานใดที่หากบริษัทปรับปรุงแล้วจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีมีความเชื่อมั่นต่อความถูกต้องของข้อมูล
11. ผู้สอบบัญชีต้องการความร่วมจากบริษัทในส่วนใดเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
12. แผนการดำเนินธุรกิจของบริษัทมีประเด็นใดที่ทำให้ผู้สอบบัญชีกังวลว่าอาจก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชี

การกำกับดูแลจากหน่วยงานอื่น ๆ

13. ก.ล.ต. หรือหน่วยงานอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ได้ตรวจทานกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีที่ใช้ในการตรวจสอบบริษัทหรือไม่ ถ้าใช่ มีประเด็นอะไรที่บริษัทควรปรับปรุงแก้ไข ผู้สอบบัญชีมีแนวทางแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

ในขั้นตอนการสอบทานงบการเงิน (ไตรมาสและประจำปี)

นโยบายบัญชี

1. นโยบายบัญชีหรือการประมาณการของบริษัทเป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน และบริษัทใช้นโยบายใดที่ไม่เป็นไปตามอุตสาหกรรมหรือไม่
2. บริษัทมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีหรือไม่ อย่างไร ส่งผลกระทบต่องบการเงินอย่างไร การเปลี่ยนแปลงเหมาะสมหรือไม่

รายการทางบัญชีที่สำคัญ

3. มีรายการพิเศษที่มีสาระสำคัญ หรือรายการที่ผิดปกติธุรกิจหรือไม่ ส่งผลกระทบต่องบการเงินอย่างไร รายการดังกล่าวได้มีการเปิดเผยเหมาะสมแล้วหรือไม่
4. รายการสำคัญรายการใดที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินแล้ว แต่ผู้ใช้งบการเงินอาจไม่เข้าใจ ควรต้องเปิดเผยเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร
5. รายการบัญชีใดที่จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารอย่างเป็นสาระสำคัญ (ประมาณการรายได้ ต้นทุน ค่าเผื่อฯ) ผู้สอบบัญชีสอบทานหรือตรวจสอบรายการดังกล่าวอย่างไรให้เป็นที่พอใจมีประเด็นที่ผู้สอบบัญชีไม่เห็นด้วยกับผู้บริหารหรือไม่ ประเด็นดังกล่าวมีข้อสรุปอย่างไร

6. บริษัทมีรายการระหว่างกันที่มีสาระสำคัญหรือไม่ รายการดังกล่าวได้ถูกเปิดเผยครบถ้วนแล้วหรือไม่ (และคำถามอื่น ๆ ในหัวข้อรายการระหว่างกัน)
7. ผู้สอบบัญชีพบประเด็นที่มีความซับซ้อน ต้องการหารือผู้เชี่ยวชาญหรือไม่ ถ้ามีการใช้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอบบัญชีตรวจสอบผลงานของผู้เชี่ยวชาญอย่างไร
8. ผู้สอบบัญชีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่องของบริษัทหรือไม่

<u>รายการข้อผิดพลาด หรือความขัดแย้งกับผู้บริหาร</u>

9. มีรายการข้อผิดพลาด หรือการเปิดเผยข้อมูลที่ยังไม่ได้ปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร
10. มีรายการใดที่ไม่ถูกต้อง แต่ยังไม่ได้แก้ไขปรับปรุง เนื่องจากไม่มีสาระสำคัญ แต่ในอนาคตอาจจะมีสาระสำคัญหรือไม่
11. ผู้สอบบัญชีพบข้อบกพร่องของระบบการควบคุมภายในหรือไม่ อย่างไร
12. ผู้สอบบัญชีพบกรณีผู้บริหารข้ามขั้นตอนของระบบการควบคุมระบบใดหรือไม่ อย่างไร
13. ผู้สอบบัญชีตรวจพบรายการใดที่มีข้อสงสัยว่าอาจเป็นรายการทุจริตหรือไม่ มีการตรวจรายการดังกล่าวอย่างไร

กรณีที่กรรมการตรวจสอบต้องการลงรายละเอียดในเรื่องที่เกี่ยวกับรายการระหว่างกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ในขั้นตอนการวางแผน

1. ผู้สอบบัญชีมีวิธีการตรวจสอบอย่างไรว่าผู้บริหารได้แจ้งข้อมูลบริษัทหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกันครบถ้วนแล้ว หากผู้บริหารแจ้งข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้สอบบัญชีมีวิธีการตรวจสอบอย่างไรเพื่อให้แน่ใจว่า ผู้บริหารได้แจ้งรายการกับกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกันครบถ้วนแล้ว หรือไม่ อย่างไร
2. ผู้สอบบัญชีมีวิธีการตรวจสอบอย่างไรให้แน่ใจว่า ระบบบัญชีของบริษัทสามารถดึงข้อมูลรายการระหว่างกันกับกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้ครบทุกรายการ

ในขั้นตอนการสอบทานงบการเงิน (ไตรมาสและประจำปี)

3. ผู้สอบบัญชีตรวจสอบอย่างไรเพื่อให้แน่ใจว่า รายการระหว่างกันกับกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกันเป็นไปตามปกติธุรกิจ (มีเงื่อนไขไม่แตกต่างจากรายการที่บริษัททำกับกิจการหรือบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกัน)
4. ผู้สอบบัญชีตรวจพบการทำรายการกับกิจการหรือบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกัน แต่ไม่เป็นไปตามปกติธุรกิจหรือไม่ เป็นการทำรายการกับใคร ไม่พบความสัมพันธ์ว่าเป็นกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกันใช่หรือไม่
5. การเปิดเผยข้อมูลรายการระหว่างกันในหมายเหตุประกอบงบการเงินเรื่องใดที่ผู้สอบบัญชีอยากให้เปิดเผยเพิ่มเติมเพื่อให้สะท้อนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหรือให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจมากขึ้น โดยเฉพาะเงื่อนไขของรายการว่าเป็นไปตามปกติธุรกิจหรือไม่เป็นไปตามปกติธุรกิจอย่างไร

กรณีที่กรรมการตรวจสอบต้องการลงรายละเอียดในรายการธุรกิจที่สำคัญของบริษัท

ในขั้นตอนการวางแผน

1. ผู้สอบบัญชีพิจารณาว่ารายการธุรกิจที่สำคัญของกิจการคืออะไร
2. บัญชีใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับรายการธุรกิจที่สำคัญ
3. ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงของบัญชีดังกล่าวในระดับใด เพราะเหตุใด
4. เพราะเหตุใดผู้สอบบัญชีจึงไม่ได้ระบุความเสี่ยงเรื่อง… (กรณีที่กรรมการตรวจสอบเห็นว่ามีความเสี่ยงอื่นที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้ระบุ)
5. ผู้สอบบัญชีวางแผนที่จะตอบสนองความเสี่ยงไว้อย่างไร ครบถ้วนหรือไม่
6. ในการตอบสนองต่อความเสี่ยง ผู้สอบบัญชีวางแผนที่จะทดสอบระบบการควบคุมหรือไม่ (หากจะทดสอบ) การทดสอบมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาระบบการควบคุมในเรื่องใด
7. ผู้สอบบัญชีวางแผนการตรวจสอบเนื้อหาสาระไว้อย่างไร การทดสอบมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาความถูกต้องในเรื่องใด (ครบทุกวัตถุประสงค์หรือไม่)

ในขั้นตอนการสอบทานงบการเงิน (ไตรมาสและประจำปี)

8. ในการทดสอบระบบการควบคุม ขอให้ผู้สอบบัญชีอธิบายว่า ผู้สอบบัญชีวางแผนการเลือกตัวอย่างเพื่อให้เป็นตัวแทนที่เหมาะสมอย่างไร ทำไมจึงคิดว่าเพียงพอแล้ว และผลจากการทดสอบระบบการควบคุมมีประสิทธิผลหรือไม่ อย่างไร
9. ในการตรวจสอบเนื้อหาสาระ ขอให้ผู้สอบบัญชีอธิบายว่า ผู้สอบบัญชีวางแผนการเลือกตัวอย่างเพื่อให้เป็นตัวแทนที่เหมาะสมอย่างไร ทำไมจึงคิดว่าเพียงพอแล้ว และหลักฐานการตรวจสอบเพียงพอที่จะสรุปว่าบัญชีดังกล่าวถูกต้องแล้วหรือไม่

ทั้งนี้ กรรมการตรวจสอบต้องปรับเปลี่ยนคำถามที่จะใช้สื่อสารกับผู้สอบบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจและสถานการณ์ของแต่ละบริษัท เนื่องจากไม่มีชุดคำถามที่สามารถใช้ได้กับทุกบริษัทหรือทุกสถานการณ์